

Gera atsigaiivinti pačių pasigamintu kremu

Virginija Baršytė

„Ar esate kada nors pasigaminusi kremą? Jei ne, šiandien būtinai tai padarysime“, – šmaikščiai pasitiko Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokyklos mokytoja dr. Janina Veličkienė, kasdien su būsimaisiais natūralios kosmetikos gamintojais kurianti stebuklingą produkciją mokyklos laboratorijoje. Prisipažinau: man tikrai neteko įminti šios ir kitų profesijų, kurias yra įvaldžiusi ši mokykla, paslapčių.

Inovatyvu ir praktiška

Kol ponia Janina rinko priemones savo pačios sukurtam kremui (Nr. 35) gaminti, mokyklos direktorius Valdas Kazlauskas supažindino mane su inovatyviomis mokyklos specialybėmis. „Kai prieš penkerius metus atėjau čia dirbti, – pradėjo jis, – priėmiau iššūkį – mokykla taps patraukli tuomet, kai joje bus galima mokytis inovatyvių, darbo rinkai reikalingų programų. Viena iš jų – natūralios kosmetikos gaminimas. Pasitarę su darbdavių asociacija, įsitikinome, kad gamtos kosmetikos programa yra savalaikė ir perspektyvi, taigi su mokytojais palaiapsniui ją įdiegėme. Iš pradžių surinkome nedidelę grupę mokinių, bet greitai pajutome, kad šios specialybės poreikis auga. Žmonės, įgiję specialių žinių, gali tapti ne tik gamintojais, prekiautojais, bet ir įvairių vaistinių kultūrų, pavyzdžiui, levandų, naudojamų kosmetikos gamybai, augintojais. Ši, kaip ir kitos praktiškos specialybės, leidžia kurti savo verslą, užsiimti gamyba, prekyba.“

Ar lengva valdyti droną?

Mokyklos direktorius vaizdžiai papasakojo ir apie kitas programas, susijusias su žemės ūkiu. Svarbi naujovė – bepiločių orlaivių arba dronų valdytojai. Šiuo metu dronų valdytojai – savamoksliai, galbūt, dar neperpratę teisinės ir techninės skrydžių pusės. Tad mokykla su civilinės aviacijos administracija (CAA) sukūrė komandą, parengę programą. Šiais metais jau 10 žmonių tapo profesionaliais dronų valdytojais. Tai patraukli profesija ūkininkams, dirbantiems šimtus hektarų. Jiems svarbu apžiūrėti laukus, nustatyti, kur ir kokius augalus palietė kenkėjai. Nupurkšti chemikalais galima ne visą lauką, o tik tam tikrus pažeistus plotus – ir tarša mažesnė, ir kultūra sveikesnė.

„Mūsų mokyklos prioritetas – ugdyti socialiai atsakingą žmogų, kuris matytų ne tik gaminamą produktą, bet ir gamtą, žmogų, – tei-

Mokytoja J.Veličkienė su būsimaisiais natūralios kosmetikos gamintojais kuria stebuklingą natūralią produkciją.

gia direktorius. Bandome įdiegti dar vieną naujovę – mokyti ūkininkus pasigaminti natūralias trašas. Gamta saugo daug paslapčių. Juk augalas augalą gydo – vienų augalų ekstraktai gali apsaugoti kitus nuo ligų. Ir malonu, ir atsakinga, bet tik mūsų mokykla rengia inovatyvių žemės ūkio srities programų specialistus. Aišku, teko žengti daug žingsnių, pavyzdžiui, įrengti modernias laboratorijas natūralios kosmetikos gamintojams. Kas gali pas mus mokytis? Visi, kuriems tai patraukli. Įsigijusiems vidurinį išsilavinimą šios specialybės mokymasis trunka pusantrų metų, turintiems pagrindinį išsilavinimą – trejus metus (vidurinis išsilavinimas plus specialybė). Turintiems bent vieną profesinę kvalifikaciją siūlome tęstinio mokymo formą (mokymasis trunka vienerius metus).“

Mokykla yra parengusi dvi 8 valandų trukmės programas ūkininkams, besidominantiems natūralaus muilo bei hidrolatų iš lietuviškų augalų gamyba. Pasak iniciatorių – Kaimo verslo ir rinkų plėtros agen-

tūros, tokie kursai gali tapti populiari tarp žmonių, pasirengusių keisti įprastą veiklą.

Praktika ir tik praktika

Direktoriaus nuomone, svarbu nepriekipti per daug specialistų, todėl kvota nustatoma pagal rinkos poreikį. Šiuo metu natūralios kosmetikos gamintojų kvota – 40 mokinių. Tiek

būsimų specialistų mokykla šį rudenį priims ir po 1,5 metų išleis. Žinoma, norint gerai įsisavinti profesiją, reikia esminio dalyko – praktikos. Pasak mokytojos Janinos, gali dešimt kartų peržiūrėti vaizdo įrašą arba išklausti specialisto pamokymų, bet pats nepabandęs neperprasi... Norint pagaminti hidrolatą – augalų veikliosiomis medžiagomis prisotintą vandenį, naudojamą gaminant kremą ar mui-

lą, reikia išmanyti, kurie augalai turi tų veikliųjų medžiagų bei specifinių savybių, kurios augalo dalys kam naudojamos... Kūrybiškumo čia netrūksta. Svarbu, kaip gautomis žiniomis žmonės pasinaudos, kur link eis: gal bus kosmetikos konsultantai, o gal gamins produktus arba augins žaliavą būsimai produkcijai...

Beje, mokyklos patalpose veikia licėjus, kuriame nuo šešerių metų bendrojo lavinimo dalykų mokosi net 120 vaikų. Pradinių klasių mokiniai mokosi iš tematiškai integruotų vadovėlių „Vaivorykštė“ – šiuolaikiškų, šiandienos mokinio ir mokytojo poreikius atitinkančių mokymo priemonių. „Vaivorykštė“ inovatyvi savo forma bei mokomosios medžiagos pateikimu, leidžia kur kas įdomiau ir kūrybiškiau įgyvendinti pradinio ugdymo programą, naudojant ne tik įprastą, bet ir naujausias technologines priemones. Didelis dėmesys teikiamas šiuolaikinio vaiko patirčiai, padedama jam orientuotis aplinkoje, prasmingai gyventi čia ir dabar. Vyresnių klasių mokiniai mokosi iš elektroninių vadovėlių, naudojami planšetėmis. Nuo mažens pripratę prie tokio mokymosi stiliaus, nepatyrė keblumų per karantiną. Greitai mokykla turės savo filialą Šalčininkų r., Dieveniškėse, kuris vadinsis Tradicinių amatų kiemu. Čia kiekvienas galės „pasimatuoti“ specialybę, susijusią su liaudies tradiciniais amatais.

Pirmi žingsniai

„Remdamasis kolegės Janinos patarimais, mėgstu pasigaminti natūralų, odos neerzinantį kremą, kurį nuolatos naudoju ir į kitus nesidairau, – lydėdamas mane į laboratoriją, tikino direktorius. – Ne, mokykla kremų neparduoda, čia produkcija gaminama vien mokymosi tikslais, nes švietimo įstaigai labiau tinka švietėjiška veikla – mokymai, kursai, konsultacijos ūkininkams. Ypač turint galvoje mažesnių ūkių savininkus, kurie negali konkuruoti su didesniais ūkiais, todėl ne tik sau, bet ir savo žmonoms ieško kitokių veiklų.“

Laboratorijoje ant didžiulio stalo džiūstančios žolelės kvepėjo stipriau už žydinčią pievą. Mokytoja Janina man ir savo kolegei Aleksandrai Astašovai, taip pat dirbančiai natūralios kosmetikos gamintojo programoje, jau buvo paruošusi darbo

Nukelta į 12 p. ►

Būsimosios natūralios kosmetikos gamintojos „medituoja“ maišydamos kremą.

Gera atsigaiivinti pačių pasigamintu kremu

Laboratorija kvepia džiovinamais augalais.

Kremai, muilas, hidrolatai – saugi, natūrali, mokykloje pagaminta produkcija.

◀ Atkelta iš 11 p.

vietas, kuriose gaminamas natūralus kremas. Pasirodo, Aleksandra vadovauja ir neseniai atnaujintai ūkininkavimo pradmenų programai. Kol mudvi su Janina svėrėme ingredientus būsimam kremui, ji spėjo pakonsultuoti ne vieną ūkininką, atvykusį pasitarti dėl dokumentų, reikalingų verslui vykdyti.

Verslo pradžia – teisės aktai

„Daugelis į natūralios kosmetikos programą žiūri kaip į galimybę išmokyti pasigaminti kremą, muilą, šampūną, veido kaukes, lieti žvakės ar susikurti kvėpalus, – pasakoja mokytoja Janina. – Tad mokymas pirmiausia remiasi į praktiką (teo-

riniai dalykai užima tik 30 proc.). Žinoma, laikui bėgant beveik visada atsiranda noras sukurti verslą. Galima vykdyti įvairius veiklas, susijusias su žemės ūkiu – nemažai ūkininkų didžiuliuose plotuose augina vaisines medetkas, mėtas, čiobrelis, melisas, jonažoles, levandas, erškėčius, rožes arba gamtoje renka gaurometį, vingiorykštę, kitus augalus. Viena iš mokinių turi net 50 rūšių ir veislių ekologišką rožių bei erškėčių plantaciją. Iš jų mokyklos reikmėms pasigaminame aromatingų rožių hidrolatų. Kita populiarėjanti veikla – kai kurie ūkininkai gamina vaistinius hidrolatus, spaudžia įvairius augalinius aliejus, kuriuos naudoja kremams, muilams gaminti, arba parduoda kitiems gamintojams. Verslas reglamentuojamas tam

tikrais teisės aktais, kuriuos mokiniai palaipsniui perpranta.“

Moteriška profesija

Mokyklos mokytojos sukūrė daugybę natūralios kosmetikos receptų. Visi produktai natūralūs, taigi tikrai saugūs, nes sukurti naudojant pačių pasigamintus aliejus, hidrolatus, ekstraktus. Pasak Janinos, tai labai moteriška profesija, kuria šiandien domisi ir kaimo, ir miesto žmonės, ieškantys patrauklios veiklos.

Tarp mūsų kuriamo kremo ingredientų arba kaip žaliavos kremams, šampūnams, muilams gaminti susirikiavo visa eilė mokykloje gaminamų hidrolatų – distiliuotas augalinis skystis, naudojamas vie-

toje toniko, gaiviklis, drėkiklis. O egzotinių augalų aliejų bei gyvulinės kilmės žaliavos (medaus, bičių pikio, vaško) mokykla nusiperka iš kitų gamintojų.

Vis dėlto, ar natūrali produkcija gali ilgai išsilaikyti? Pasirodo, produkto galiojimo trukmę lemia eterinių aliejų naudojimas bei natūralūs antioksidantai – vitaminas E, greipfrutų sėklų ekstraktas, rozmarinas. Tada kremas galioja iki trijų mėnesių, jo nereikia laikyti šaldytuve.

Finišas – „degustacija“

„Nemanykite, kad verdame vien savose sultyse, – šypsosi Janina. – Išvykstame pasižmonėti, pasikonsultuoti su kitais specialistais Lenkijoje, Prancūzijoje, Vengrijoje. Ypač susi-

draugavome su identiška mokykla Vengrijoje. Klausiate, kokia gamtos kosmetikos esmė? Mano manymu, ką galima sveiko suvalgyti, galima tepti ir kūną. Ar gyvename sveikuoliškai? Mes, darbuotojai bei šios specialybės studentės, naudojame tik čia pagamintą kosmetiką, vietoj antros kavos geriamo tik savo pačių susidžiovintą gauromečių arbatą... O kadangi praktika – numeris vienas mokykloje, nuo anksta pavasario renkame beržų bei pušų pumpurus, paskui naudingų augalų randame pievose, dar – pusės hektaro plote auginame ekologiškus juoduosius serbentus. Iš viso to gaminame natūralius hidrolatus – juos taikome tolimesnei produkcijai gaminti. Taip ir sukamės didžiam gamtos rate...“

Bendraudamos su Janina ir Aleksandra, be perstojo „meditavome“ – maišėme aromatingą kremą Nr. 35. Tai – stangrinantis, drėkinantis, maitinantis, brandžiai odai skirtas kremas, gaminamas naudojant šlamučių fitolį, alyvuogių emulsiklį, gardenijos žiedų maceratą kokosų aliejuje, alyvuogių, migdolų, vynuogių kauliukų, šaltalankių ir argano aliejus, vingiorykštės hidrolatą. Baigdamas maišyti kremą, įpylėme lašą moteriško kvapo ylang ylang eterinio aliejaus, įdėjome antioksidantų – vitamino E, greipfruto sėklų ekstrakto bei antibakterinio rozmarino. Taip sukūrėme puikios konsistencijos, malonaus kvapo kremą, kurį atsargiai sukūrėme į indelius. Likučius ant sienelių „deguštavome“ – tepėmės veidą, rankas, net blauzdas, siekdamas išnaudoti kiekvieną brangaus (50 ml savikaina – apie 15 Eur) kremo lašą.

„Žinoma, nėra kremo, kuris panaikintų raukšles, bet pristabdyti senėjimą gali, – paguodė Janina. – Moters raukšlės – natūrali puošmena, argi ne taip?“ – tuo pasidžiaugėme visos trys.

Tavo Zodiako ženklui tinkantys mineralai

Zodiako ženkams tinkančiais mineralais galima sustiprinti esmines savybes ir suteikti papildomų.

Avinas

Deimantas, avantiurinas, rubinas, granatas, sakalo akis ir ametistas, rausvasis jaspis, kalnų krištolas, rausvasis kvarcas.

Jautis

Rausvasis kvarcas, karneolis, serdolikis, Mėnulio akmuo, agatas, katės akis ir kalnų krištolas, ametistas.

Dvyniai

Kalnų krištolas, citrinas, tigras akis ir ametistas, serdolikis, rodonitas.

Vėžys

Mėnulio akmuo, turkis, smaragdus, agatas, sakalo akis ir ametistas, kalnų krištolas.

Liūtas

Rubinas, karneolis, serdolikis, hematitas, gintaras, avantiurinas, katės akis ir kalnų krištolas, ametistas, rausvasis kvarcas, lazuritas.

Mergelė

Kalnų krištolas, citrinas, jaspis, tigras akis ir nefritas, ametistas, agatas, serdolikis.

Svarstyklės

Ametistas, cirkonas, rausvasis kvarcas, sakalo akis ir chrizolitas, kalnų krištolas.

Skorpionas

Hematitas, topazas, malachitas, katės akis ir rausvasis jaspis, kalnų krištolas.

Šaulys

Turkis, safyras, granatas, tigras

akis ir rodonitas, chrizolitas, lazuritas.

Ožiaragis

Ametistas, obsidianas, sardonikas, sakalo akis ir granatas, karneolis, serdolikis, kalnų krištolas.

Vandenis

Chrizoprazas, ametistas, lazuritas, katės akis ir kalnų krištolas, rausvasis kvarcas, chrizolitas.

Žuvis

Akvamarinai, perlas, rausvasis kvarcas, turkis, tigras akis ir kalnų krištolas, ametistas, labradoritas.

Čia pateikiami tik bendrieji duomenys apie dažnai naudojamus mineralus. Norint tinkamai parinkti mineralą, reikia žinoti asmeninį horoskopą, visų planetų (ne tik Saulės) tarpusavio aspektus, planetų energijas bei jų derinius atitinkančius mineralus. Jei to nežinote, galite:

- rinktis mineralus pagal Saulės padėtį gimimo horoskope (ypač jei esate tipiškas, stiprus savo Zodiako ženklo atstovas);
- kreiptis į specialistą, kad parinktų mineralus;
- pasikliauti intuicija, pačiam pasirinkti mineralą ir stebėti mineralo poveikį, prisiimant atsakomybę už tą pasirinkimą.

Universalūs mineralai ir metalai – kalnų krištolas, rožinis kvarcas, ametistas, auksas, sidabras, varis, turkis. Jie tinka beveik visiems (bent jau retkarčiais), tačiau svarbu nustatyti, kaip tinkamai juos nešioti (kurioje pusėje, kokį kiekį ir kokius derinius).

Didelei daliai žmonių tinkantys mineralai – gintaras, serdolikis (moterims), karneolis (vyrams), citrinas. Jų poveikis pakankamai universalus.

Su dvasine branda susiję mineralai – lazuritas, chrizoprazas, akvamarinai. Juos turėtų nešioti laisvai ir kūrybai subrendę žmonės. Netinka žmonėms, gyvenantiems tik buitiniame lygmenyje ir labiausiai vertinantiems saugumą.

Gana rizikingi ir aštriai veikiantys ar „sunkiasvoriai“ mineralai – granatas, hematitas, topazas, heliotropas, labradoritas, malachitas. Jie gali sukelti ryškius transformacijos procesus, todėl jie tinka stipriems, energingiems žmonėms. Jei žmogus nepasiruošęs ar netinkamai juos nešioja, gali sutrikti sveikata.

Specifiniai mineralai – dūminis kvarcas, aleksandritas, serpantinas, opalas. Jie naudojami tam tikroms specialioms reikmėms. Daugumai žmonių jie nėra tinkami, gali netgi traumuoti, kenkti.

Verta žinoti, jog daug kas priklauso ne tik nuo mineralo rūšies, bet ir nuo jo spalvos, dydžio, formos, radimo vietos. Kalnų krištolas, rožinis kvarcas, citrinas – gana taikūs mineralai, bet yra ir labai įnoringų, pavyzdžiui, katės akis, aleksandritas, deimantas.

Parengė Ina Laumenytė